

Čís. 3714.

Ex offio obhájce ustanovený jen pro hlavní přelíčení musí připojit k provedení zmateční stížnosti ohlášené přímo obžalovaným plnou moc.

!Rozh. ze dne 21. prosince 1929, Zm I 432/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy krajskému soudu v Táboře, by k nim připojil plnou moc Dr Karla F-a, advokáta v T., který provedl zmateční stížnost, ohlášenou přímo obžalovaným, ač byl ustanoven obhájcem ex offio jen pro hlavní přelíčení.

Čís. 3715.

Přes platné zákonné předpisy o ochraně osobní svobody jsou oprávněny stíhati a zadržeti osobu podezřelou z trestného činu za tím účelem, by mohla býti odevzdána příslušnému úřadu, nejen orgány veřejné bezpečnosti, nýbrž každý, kdokoliv nabude vědomosti o trestném činu, který má býti stíhán z povinnosti úřední (byl o to strážníkem požádán).

Zločin nedokonalého těžkého uškození na těle podle §§ 152 a 155 a) tr. zák. nepředpokládá za všech okolností, by bylo způsobeno alespoň lehké poranění; čin podle druhé věty § 155 a) tr. zák. je trestným, i když útok v úmyslu tam naznačeném nevedl ani k lehkému poranění napadeného, jest však v takovém případě uznati jen na pokus podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák.

Ideální souběh zločinu podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. a zločinu podle § 98 b) tr. zák.

Pokud nejde o překročení obžaloby (§§ 267, 281 čís. 8 tr. ř.), byl-li obžalovaný k obžalobě pro zločin krádeže uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1929, Zm II 346/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 29. srpna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák., zločinem nedokonalého těžkého uškození na těle podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. a zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti odsouzení pro zločin podle § 98 b) tr. zák. namítá stěžovatel, dovolává se jen hmotně-právního zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř., že zjištěné jeho jednání nenaplnuje skutkovou podstatu vydírání, poněvadž opomenutí, jež vynucoval pohrůzkou na svých pronásledovatelích, by

totiž upustili od jeho stíhání, nespadá pod pojem »plnění, dopuštění neb opomenutí« ve smyslu § 98 b) tr. zák. proto, že dotyčné osoby nebyly oprávněny obžalovaného pronásledovati nebo zadržeti, kdežto jemu příslušelo právo brániti se proti jejich útokům, takže prý nevynucoval nic protiprávního. Než zmateční stížnost jest na omylu, poněvadž přes platné zákonné předpisy sloužící k ochraně osobní svobody, jsou oprávněny stíhati a zadržeti osobu podezřelou z trestného činy za tím účelem, by mohla býti odevzdána příslušnému úřadu, nejen orgány veřejné bezpečnosti, nýbrž každý, kdo nabude vědomosti o trestném činu, který má býti stíhán z povinnosti úřední. To plyne již z ustanovení § 86 tr. ř., podle něhož má právo učiniti oznámení o trestném činu veřejnožalobním každý, kdo o něm zví, a jehož nutným důsledkem jest právo ujistiti se osobou podezřelou; právo to jest však uznáno i ustanovením § 93 tr. zák., jež za jistých předpokladů výslovně dovoluje omezení osobní svobody. Z toho plyne pro souzený případ, že ti, kdož se pokusili zadržeti obžalovaného, podezřelého ze zločinu krádeže, na útěku, by ho mohli odevzdati policejnímu orgánu, byli oprávněni ho stíhati a zadržeti, tím spíše, že byli policejním strážníkem G-em, jenž obžalovaného zatkl a jemuž se obžalovaný vytrhl, voláním a pískáním o to požádání. Podle toho nejednali obžalovaným ohrožení zřízenci dráhy bezprávně, nýbrž naopak, vykonávající právo jim příslušející, ani stíhali obžalovaného, podezřelého ze zločinu krádeže, by ho zadrželi a zajistili, a jednání obžalovaného, jenž se snažil vynutiti na nich, by upustili od jeho zadržení, pohrůžkami, způsobilými vzbuditi v nich důvodné obavy a zdůrazněnými namířeným browningem, obsahuje všechny zákonné známky skutkové podstaty podle § 88 b) tr. zák.

Neobstojí ani další námitka uplatňovaná podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. proti odsouzení pro zločin nedokonaného těžkého uškození na těle podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. v tom směru, že prý byl obžalovaný nesprávně odsouzen dvakrát pro týž čin a že tím byla porušena zásada »ne bis in idem«. Odsuzující výrok pro zločin podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. neobstojí prý ani proto, že § 152 tr. zák. vyžaduje (skutečné) ublížení na těle, kdežto ranou z pistole obžalovaného nikdo nebyl poškozen, a proto že prý i pokus tohoto zločinu předpokládá přece nějaké, třeba i lehké uškození na těle. Mimo to prý není dokázáno, že obžalovaný jednal proti B-ovi v úmyslu nepřátelském, naopak prý vystřelil v obraně proti neoprávněnému útoku lidí ho pronásledujících. Výrok o subjektivní vině jest prý nejasný, odporuje spisům, které prý nepodávají opory pro přesvědčení soudu, že obžalovaný jednal proti B-ovi v úmyslu nepřátelském takovým způsobem, by byl těžce poškozen na těle (čís. 5 § 281 tr. ř.). Jednání obžalovaného bylo prý posuzováti nejvýše jako přestupek podle § 335 tr. zák. (čís. 10 § 281 tr. ř.). Než z uplatněných formálních výtek čís. 5 § 281 tr. ř. neprovádí zmateční stížnost po zákonu ani výtku nejasnosti ani rozporu se spisy, poněvadž nepraví, v čem je dotyčný výrok soudu nezřetelný, a neuvádí ani nenaznačuje spisy, jejichž obsahu by odporoval; výtku nedostatku důvodů jest lichá, poněvadž soud odůvodňuje přesvědčení, že obžalovaný vypálil ránu z pi-

stole proti B-ovi v nepřátelském úmyslu, zamýšleje mu způsobiti některý z těžkých následků § 152 tr. zák., formálně bezvadně poukazem na svědecké seznání B-ovo, jímž pokládá za vyvrácenou obhajobu obžalovaného, že rána vyšla jen náhodou. Popírá-li zmateční stížnost, že obžalovaný jednal v trestném úmyslu předpokládaném v §§ 152, 155 a) tr. zák. přes to, že tento úmysl rozsudek zjišťuje formálně bezvadně, a odvolává-li se na to, že obžalovaný jednal v nutné obraně, ačkoliv rozsudek nezjišťuje žádné skutečnosti, z nichž by se dalo usuzovati, že tu jsou zákonné předpoklady pro tuto okolnost trestnost vylučující, a následkem toho neobsahuje ani výrok ve smyslu § 2 písm. g) tr. zák., jež by bylo lze přezkoumati, neprovádí hmotněprávní zmatky čís. 9 a) a 9 b) v těchto směrech po zákonu, tudíž vůbec, a nelze k ní přihlížeti. Jest správné, že zločin dokonaného těžkého ublížení na těle podle § 152 tr. zák. předpokládá, by z jednání předsevzatého pachatelem v úmyslu nepřátelském vzešlo objektivně těžké uškození na těle; ale nesprávná jest námitka, že i zločin nedokonaného těžkého uškození na těle podle §§ 152 a 155 a) tr. zák. předpokládá za všech okolností, by bylo způsobeno aspoň lehké poranění. Zmateční stížnost přehlíží, že obžalovaný byl uznán vinným podle druhé věty § 155 a) tr. zák., ježto rozsudek zjišťuje, že obžalovaný předsevzal vyličený čin v nepřátelském úmyslu, zamýšleje B-ovi způsobiti některý z těžkých následků uvedených v § 152 tr. zák. Takovýto čin jest však trestným, jak praví dodatek téže věty § 155 a) tr. zák., »třebas zůstalo při pokusu«, tedy i tenkrát, nevedl-li útok v řečeném úmyslu předsevzatý ani k lehkému poranění napadeného; ovšem jest v takovém případě uznati jen na pokus podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák., jak se také v souzeném případě stalo (srov. rozh. sb. n. s. čís. 1052, 1639 a čís. 3545 víd. sb.). Odpovídá tudíž právní posouzení věci zjištěnému skutkovému ději a zákonu; uvažovati o kvalifikaci činu podle § 335 tr. zák. není za tohoto stavu věci vůbec na místě. Důvod zmatečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř. není proveden po zákonu, poněvadž nevychází ze skutkových předpokladů napadeného rozsudku; to platí zejména, pokud obžalovaný znovu tvrdí, že rána vyšla náhodou, že tedy jde o čin kulposní, kdežto rozsudek zjišťuje, že obžalovaný se dopustil činu dolosního. Neodůvodněna jest zmateční stížnost i pokud namítá, že obžalovaný byl dvakrát odsouzen pro týž čin, majíc za to, že odsouzením pro zločin vydírání byl žalobní čin konsumován a že pro další odsouzení není místa. Nedůsledně však sama připouští, že jde o »ideální souběh dvou trestných činů«, tedy o činnost, vykazující známky skutkových podstat dvou deliktů. Je-li tomu tak, — a vzhledem k obsahu skutkových zjištění rozsudku není pochybnosti, že rozsudek zjišťuje náležitosti obou skutkových podstat ve směru objektivním i subjektivním, — byl obžalovaný právem uznán vinným oběma trestnými činy, poněvadž není zákonné překážky, která by pro tento případ vylučovala použití obou zákonných ustanovení trestných.

3. Proti odsuzujícímu výroku pro zločin podílnictví na krádeži (§§ 185, 186 a), b) tr. zák.) namítá zmateční stížnost podle čís. 8 § 281 tr. ř., že prý soud překročil obžalobu a porušil ustanovení § 267 tr. ř.,

odsoudiv obžalovaného pro zločin podílnictví na krádeži, ač obžaloba zněla jen na zločin krádeže a veřejný obžalobce nežádal za potrestání pro zločin podílnictví na krádeži ani v obžalobě in eventum ani nerozšířil v tom směru obžalobu při hlavním přelíčení. Než zmatečná stížnost jest na omylu; předmětem obžaloby jest trestný čin, nikoliv právní kvalifikace; soud má při právním posouzení žalobních skutků úplnou volnost a může podřaditi žalobní čin pod jiný trestný zákon než obžaloba. I když zněla obžaloba v souzeném případě na zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 I. a), II. a), c), 176 II. a), 179 tr. zák., mohl soud uznati obžalovaného vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., přihlížeje k okolnostem, které se objevily teprve při hlavním přelíčení, jen když totožnost skutku zůstala nezměněna (§§ 262, 267 tr. ř.) (srov. rozh. sb. n. s. čís. 598). Jest totiž uvážiti, že podstata trestného činu, pro který byla na obžalovaného podána obžaloba, záleží v bezprávném přivlastnění si cizího movitého statku. Ať již soud zjistil, že pachatel (obžalovaný a jeho společníci) odňali cizí věc (sádlo) sami z držení poškozeného, nebo nabyl přesvědčení jen o tom, že odcizenou již cizí věc, znajíce její původ, na sebe převedli, ukryli, nebo prošantročili, — kteroužto okolnost ostatně tvrdila i obžaloba, v tom i v onom případě zůstává jednání v rozsudku zjištěné totožným s oním, jež obsahovala obžaloba, totiž bezprávné přivlastnění si cizího movitého statku, poněvadž trestní činnost zjištěná v rozsudku: je jen dalším článkem v řadě útoků poškozujících vlastníka odcizené věci. Nelze proto důvodně tvrditi, že soud překročil svým rozhodnutím obžalobu a porušil ustanovení § 267 tr. ř. (nebo §§ 262, 263 tr. ř.).

Čís. 3716.

Společným skutkovým podstatám přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. i přečinu nedostatečného vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák. je dlužníková neschopnost platiti.

Pojmy »neschopnost platiti« a »předlužení« nejsou totožné, třebaš podle zkušenosti bývá předlužený dlužník zpravidla i neschopný platiti; rozhodným je, zda dlužník může svým závazkům dostáti v době přiměřené zvykům a druhu podniku jím provozovaného.

»Neschopným platiti« ve smyslu § 486 čís. 1 i 2 tr. zák. není dlužník, který se jen přechodně octl ve stavu nemožnosti platiti dluhy (u něhož došlo jen k dočasnému váznutí platů), který však může počítati s opětnou možností, že bude moci dostáti svým závazkům, má zejména aspoň důvodnou a spolehlivou naději, že se mu dostane hotových prostředků v takové míře a v takové době, že svým závazkům vyhoví s odkladem, nepřevyšujícím míru, jakou věřitelé v podobných případech obvykle poskytují.

Z tohoto pravidla nelze zásadně a bezvýjimečně vyloučiti ani případy, v nichž si dlužník možnost dostáti svým závazkům zjednal nebo může zjednati v hotových prostředcích, jichž se mu dostalo nebo má dostáti úvěrem, při čemž však používání úvěru nesmí býti nepřiměřen-